

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/94/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722203051
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Šulek
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5722203051.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Šuleka a členov senátu JUDr. Jany Kotrčovej a JUDr. Jany Vargovej, v spore žalobcu: J. L., nar. X.X.XXXX, bytom J. XXX/X, XXX XX K. K., právne zastúpený AK JUDr. Silvia Tatarková, s.r.o., so sídlom Škultétyho 472/10, 036 01 Martin, IČO: 36 868 108, proti žalovanej: Q. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, XXX XX B., právne zastúpená JUDr. Ladislav Mejstřík, advokát, so sídlom v Martine, E. B. Lukáča 2, IČO: 50 412 272, v konaní o nahradenie prejavu vôle a určenia povinnosti uzavrieť darovaciu zmluvu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 5C/57/2022-140 zo dňa 3.5.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovaná má voči žalobcovi **p r á v o** na náhradu dôvodne vynaložených trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol a žalovanej priznal voči žalobcovi právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie mal preukázané, že darovacou zmluvou zo dňa 17.2.2022 darca P. B., nar. XX.XX.XXXX obdaroval Q. A., nar. XX.XX.XXXX a V. V., nar. XX.X.XXXX, pričom predmetom daru boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. A. zapísané na LV č. XXX, XXX s tým, že žalovaná v tomto konaní Q. A. nadobudla na základe darovacej zmluvy podiel 3/4 nehnuteľnosti zapísaná na LV č. XXX, parcelné číslo 561, orná pôda o výmere 118 281m² a k nehnuteľnosti parcelné číslo 564, trvalý trávnatý porast o výmere 11 055 m² v podiele 1/8 zapísané na LV č. XXX. Po povolení vkladu darovacej zmluvy bol na LV č. XXX k.ú. A., obec A., okres K. K. zapísaný podiel žalovanej 3/4 k nehnuteľnosti parcelné číslo 561, orná pôda o výmere 118 281 m² s tým, že podielovým spoluvlastníkom predmetnej nehnuteľnosti v podiele 1 je žalobca. Žalobca ako podielový spoluvlastník parcely číslo 561 sa domáhal uzavretia darovacej zmluvy vo vzťahu k žalovanej, ktorá túto nehnuteľnosť v podiele 3 nadobudla uvedenou darovacou zmluvou z dôvodu porušenia predkupného práva darcom P. B. v čase uzavretia darovacej zmluvy. Rozsudok ďalej odôvodnil tým, že porušenie predkupného práva žalobcu ako podielového spoluvlastníka nehnuteľností, voči ktorému nebola splnená povinnosť vymedzená v § 140 OZ, treba posudzovať z pohľadu toho, či išlo o prevod blízkej osobe. Podľa súdu prvej inštancie predkupné právo obmedzuje spoluvlastníka v nakladaní s jeho podielom v tom zmysle, že je povinný, ak nejde o prevod blízkej osobe, podiel prednostne ponúknuť všetkým ostatným spoluvlastníkom bez ohľadu na veľkosť ich spoluvlastníckych podielov. Slovenská judikatúra (R58/2005) zastáva názor, že takáto ponuková povinnosť sa vyžaduje aj v prípade bezodplatného prevodu. Existencia/neexistencia zákonného predkupného práva žalobcu, splnenie voči nemu ponukovej povinnosti sa odvíjalo od posúdenia realizovaného prevodu blízkej osobe. V prípade prevodu spoluvlastníckeho podielu blízkej osobe sa zákonné predkupné právo podielového spoluvlastníka neuplatňuje. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie, pričom mal preukázaný blízky

vzťah medzi žalovanou, ako obdarovanou a P. B., ako darcom v zmysle kritérií ustanovení § 116 117 OZ. Dokazovanie preukázalo, že išlo o tzv. iné blízke osoby na tom základe, že ak ujmú, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Tento stav bol daný u oboch osôb navzájom. Z hľadiska intenzity a kvality tohto vzťahu bol vzťah posúdený ako blízky vzťah, ktorý bolo možné zaradiť medzi vzťahy upravované v § 116 ako iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom. Nesporne mal súd prvej inštancie dokazovaním preukázané, že darca a obdarovaná neboli v priamom príbuzenskom vzťahu, ale išlo o rodinný vzťah, ktorý mal súd preukázaný v širšom kontexte. Blízkosť tohto vzťahu vyplynula aj z dokazovania výsluchom darcu P. A., starostky obce, ako aj výsluchom starej mamy žalovanej, ktorá poukázala na blízkosť vzťahu darcu a obdarovanej s tým, že tento vzťah vychádzal z dlhodobých rodinných, priateľských väzieb aj z minulosti, pokiaľ išlo o príbuzných na strane darcu aj obdarovanej. Starostka obce, ktorá pochádzala z obce B., kde v podstate dlhodobo žije, poznala vzťahy medzi darcom a obdarovanou bezprostredne, z vlastného poznania, všetci žili v obci, ktorá má cca 200 obyvateľov (teda intenzita poznania nesporná). Predmetom prevodu medzi darcom a obdarovanou, kde spoluvlastnícky podiel mal aj žalobca, boli nehnuteľnosti, ktoré sa v obci nazývali „Za hájom“. Pôvodne vlastníckymi boli F. a F. V., pričom títo mali deti P. V., M. V., V. V. a P. V.. P. V., syn F. V. sa oženil so I. U. a mali dcéru M. V., ktorá sa vydala za P. A. a títo mali syna P. A. ml., ktorý bol otcom žalovanej. Druhá dcéra F. V. a F. V., M. V. sa vydala za Q. B.. Títo mali syna P. B., ktorý sa oženil, s O. O. a mali syna P. B. ml. Išlo konkrétne o darcu spoluvlastníckych podielov žalovanej. Tento príbuzenský vzťah vyplynul aj z pripojených listinných dokladov - Sobášnych listov, a to P. A. a M. V., P. B. a T. O., P. V. a I. U., Q. B. a K. V.. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovanou a v určitej časti výpovede aj jej starej mamy, bolo tvrdené aj ďalšie prepojenie medzi ich predchodcami, a to v tom, že darca P. B. mal starú mamu M. B., ktorá bola krstnou mamou M. V., ktorej manželom bol P. A.. Okrem preukázania príbuzenského vzťahu medzi darcom a obdarovanou špecifikovaním ich predkov a vzťahov medzi predkami súd prvej inštancie posudzoval, či ide medzi nimi o osoby tak blízke, či jedna osoba bude pociťovať ujmu spôsobenú inej osobe ako vlastnú, či to pociťuje dôvodne. S prihliadnutím na všetky dôležité okolnosti prípadu dospel k záveru, že toto v danom spore bolo splnené. Preukázaný bol intenzívny, pravidelný kontakt medzi darcom a obdarovanou, preukázaný bol ich vzťah v čase potrebnej pomoci, predovšetkým zdravotnej v čase, kedy darca sa ocitol odkázaný na pomoc pri vážnych zdravotných problémoch a pomoc mu poskytla obdarovaná. Darca bol v nemocnici, kedy ho obdarovaná navštevovala a túto pomoc mu poskytovala aj v čase, kedy bol z nemocnice prepustený. V minulosti rovnakú pomoc zo strany rodiny obdarovanej poskytoval otec obdarovanej darcovi. Nesporné bolo, že vzájomne sa navštevujú, zúčastňujú sa spoločných rodinných stretnutí (doložené aj fotografiami do spisu). Toto súd vyhodnotil ako existenciu vyššej intenzity záujmu medzi dotknutými osobami, čo objektívne bolo možné posúdiť aj zo strany starostky obce B.. Na základe takto preukázaného vzťahu medzi darcom a obdarovanou bolo možné nesporne dôjsť k záveru, že v danom prípade došlo k prevodu podielového spoluvlastníctva medzi osobami, ktorých vzájomný vzťah bol považovaný za blízky v zmysle ust. § 116 OZ, a preto bola posúdená žaloba žalobcu nedôvodnou. Súd prvej inštancie k čestným prehláseniam, ktoré predložil súdu do konania žalobca, týkajúcich sa obhospodarovania predmetných nehnuteľností a dlhov darcu uviedol, že táto skutočnosť nemohla mať vplyv na preukázaný vzťah medzi darcom a obdarovanou, pokiaľ išlo o posúdenie ich vzťahu v súlade s ust. § 116 OZ. K tvrdeniu, že išlo o zastretý právny úkon, nemohol súd dospieť z preukázaného čestného prehlásenia X. O., ktorý čestne prehlasoval, že P. B., ako darca si požičal od jeho otca K. O. peniaze na prelome rokov 1999-2000, ktoré do dnešného dňa nevrátil. Samotná táto skutočnosť bez ďalšieho prípadného uplatnenia tohto nároku nezakladala možnosť vyhodnotiť čestné prehlásenie ako skutočnosť, ktorá by v predmetnom spore mohla ovplyvniť posudzovaný vzťah strán, ktorý uzavreli darovaciu zmluvu a sama o sebe ani tú skutočnosť, že išlo o zastretý právny úkon tak, ako to tvrdila v priebehu konania právna zástupkyňa žalobcu. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „C.s.p.“) a vzhľadom k tomu, že žalovaná bola v konaní úspešná, priznal jej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý žiadal rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil podľa § 365 ods. 1 písm. e) a h) C.s.p. tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca mal za to, že súd vydal arbitráry rozsudok v prospech žalovanej a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Mal za zrejmé, že súd sa s právnou argumentáciou žalobcu riadne nevysporiadal a jeho rozhodnutie je tak nepresvedčivé. Poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 265/05 a III. ÚS 311/07. Žalobca sa

nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o blízkosti vzťahu medzi žalovanou a darcom. Mal za to, že pôvod potreby právnej úpravy, resp. vymedzenia pojmu blízkej osoby možno nájsť ešte v rímskom práve, konkrétne v tzv. „actio pauliana“, ktorú by sme mohli definovať ako ekvivalent dnešnej žaloby o odporovateľnosti právnych úkonov. Historicky sa do nášho poriadku obsah pojmu „blízkej osoby“ dostal v československom (tzv. strednom) Občianskom zákonníku z roku 1950 v § 17 ods. 2, podľa ktorého osobami niekomu blízkymi sú jeho manžel, osoby, ktoré sú s ním alebo s jeho manželom príbuzné buď v pokolení priamom alebo v pokolení pobočnom včítane až do bratranca (sesternice) a iné osoby, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti ako členovia rodiny; príbuzenskému pomeru sa rovná pomer založený osvojením. Z tohto právneho predpisu sa pojem dostal do súčasného Občianskeho zákonníka, pričom zdôraznil, že počas celej účinnosti sa ustanovenia o blízkych osobách nemenili. Už v tomto prípade tak bol zdôraznený blízky príbuzenský vzťah (a teda nie tak vzdialený ako v prípade žalovanej), alebo nevyhnutnosť žitia v spoločnej domácnosti. Pojem "blízka osoba" tak nie je v žiadnom prípade samoučelný, naopak, dá sa z neho presne vyvodiť, kto takouto osobou v zmysle zákona je. Žalobca ďalej poukázal na to, že v rámci v rámci druhej kategórie blízkych osôb musí byť kumulatívne so vzťahom splnená druhá podmienka, a to, že osoba by ujmu, ktorú utrpí iná osoba, dôvodne pociťovala ako vlastnú. Podmienka pociťovania ujmy inej osoby ako ujmy vlastnej svedčí o istej kvalite a intenzite vzájomného vzťahu, ktorý tieto osoby medzi sebou majú. Tento vzťah musí byť pritom vzájomný, to znamená, že nestačí, ak jedna z osôb by pociťovala ujmu tej druhej ako svoju vlastnú, ale musí to platiť aj opačne. Pociťovanie ujmy niekoho iného, ako ujmy vlastnej je podmienkou subjektívnou, nestačí však iba tvrdenie dotknutých osôb, že ujmu iného pociťujú ako svoju vlastnú. Práve "dôvodnosť" takéhoto "pocitu", ktorá je explicitne vyjadrená v ustanovení § 116 vnáša do posudzovania vzájomného vzťahu prvok objektívnosti. Napriek objektivizujúcemu prvku "dôvodnosti" pociťovanej ujmy ako vlastnej, je splnenie tejto podmienky veľmi individuálne a je potrebné ho skúmať v každom jednotlivom prípade individuálne. Podľa žalobcu skutočnosť, že sa darca a obdarovaná, aj ich právni predchodcovia dlho poznajú, lebo boli z tej istej dediny, navštevujú sa a pomáhajú si, sama o sebe ešte nepreukazuje, že by ujmu jedného z nich ten druhý pociťoval odôvodnene ako vlastnú. Dôležité je objektívne hľadisko a nie to, že darca a obdarovaná sa považujú na základe svojej známosti (hoc vzdialeného príbuzenského vzťahu) za osoby blízke. Žalobca ďalej namietal, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s otázkou starostlivosti o predmetné nehnuteľnosti, napr. s tým, kto sa nehnuteľnosti riadne staral/reálne stará, a kto ich svojim konaním ničí - napr. sami poľovníci. V prípade, ak medzi dotknutými osobami nie je daný vzťah rodinný, pôjde o blízke osoby iba vtedy, pokiaľ medzi nimi existuje citový vzťah a to tak silný, že by ujmu jednej osoby pociťovala druhá osoba ako ujmu vlastnú. V tomto smere je preto nutné trvať na tom, že v každom individuálnom prípade je namieste starostlivo skúmať, či o takýto vzťah skutočne ide, čo podľa názoru žalobcu vykonané nebolo. Existenciu takéhoto vzťahu musí dotknutá osoba riadne vysvetliť a presvedčivo odôvodniť, k čomu podľa názoru žalobcu zo strany žalovanej rovnako nedošlo. Žalobca mal ďalej za to, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s námietkami a dôkazmi žalobcu o tom, že darca má dlhy a je teda až zarážajúce, že pri takej obrovskej výmere sporného pozemku, by darca takýmto právnym úkonom opomenul vlastnú rodinu, napr. svoje vlastné deti! Je teda zrejmé, že sa jedná o zastretý právny úkon a v skutočnosti vôbec nešlo o darovanie. V tejto súvislosti zároveň uvádzame, že ďalšie pozemky, ktoré darca v k.ú. A. vlastní, sú oveľa nižšej výmery ako sporný pozemok, pričom tieto vlastní veľké množstvo spoluvlastníkov (okrem iného aj nezistení vlastníci, ktorých podiely spravuje Slovenský pozemkový fond) a teda je zrejmé, že takéto pozemky vlastnícky usporiadať je, značne časovo a finančne náročné, z čoho vyplýva, že "darovaním" sporného spoluvlastníckeho podielu nadobudla obdarovaná plnohodnotný pozemok, ktorého je väčšinová spoluvlastníčka, a ktorý má značnú hodnotu. Žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 12/2012 zo dňa 14.11.2012 a v ňom vyslovený právny názor. Ďalej vyslovil právny názor, že v prípade, ak účastníci právneho úkonu uzavrujú právny úkon, ktorý účastníci nechcú uzavrieť, a ktorým predstierajú (simulujú) iný právny úkon (tzv. disimulovaný právny úkon), je simulovaný úkon z dôvodu nedostatku potrebnej vôle subjektov neplatným a platným je tzv. zastretý právny úkon. Pri simulovanom právnom úkone má prejav vôle pôsobiť ako vážny, ktorým však konajúci nechce vykonať navonok prejavovaný alebo žiaden prejav vôle. Pri simulácii ide o obojstrannú nezhodu vôle a jej prejavu. Súčasťou predpokladov simulácie nie je jej motív. V prípade simulácie vôbec nejde o právny úkon a zákon s ním viaže za následok absolútnu neplatnosť. Simulovaný právny úkon je neplatný nielen z dôvodu nezahy vôle a jej prejavu, ale aj z dôvodu obchádzania zákona a rozporu s dobrými mravmi. Podmienkou jeho platnosti je, že zastretý právny úkon zodpovedá vôli subjektov a spĺňa všetky zákonné predpoklady na jeho platnosť a má rovnakých účastníkov. V prípade, ak by bol takýto právny úkon nedovolený alebo trpel niektorým z dôvodov neplatnosti, bol by právny úkon neplatný.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadala rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že súd prvej inštancie citlivo vyhodnotil všetky skutkové okolnosti prípadu. súd citlivo vyhodnotil všetky skutkové okolnosti prípadu a na základe toho vydal rozhodnutie. Žalobca svojimi tvrdeniami absolútne nepresvedčil súd a neunesol dôkazné bremeno. Žalovaná mala za to, že v rámci aktívnej procesnej obrany reagovala na všetky jeho účelové tvrdenia, ktoré rozporovala a takisto súdu dostatočne objasnila okolnosti a súvislosti tak, ako naozaj sú. Svoje tvrdenia preukázala množstvom dôkazov, ktoré súd vzal pri rozhodovaní do úvahy a žalobu žalobcu zamietol. Žalovaná uviedla, že pán B. bol právoplatným členom domácnosti/rodiny, nakoľko sa zdržiaval v ich dome spolu so všetkými členmi jej domácnosti. Často u nich prespával, otec žalovanej vždy hovoril, že je ako jeho tretie dieťa. Citové väzby medzi ňou a p. B. sú na úrovni súrodeneckých vzťahov. Rozporovala tvrdenie žalobcu, že ona a osoba darujúceho sa považujeme za osoby blízke, len na základe známosti. Nie sú iba nejakí známi. ktorí sa stretnú raz za rok na oslave. na poľovačke, či sa len občasne pozdravia na ulici. Sú v dennom kontakte, či už telefonickom alebo osobnom. Skutočnosť, že s osobou darujúceho sa považujú za členov rodiny - súrodencov, preukázala nielen fotografiami, tvrdeniami, ale aj výpoveďami svedkov, ktorí túto skutočnosť potvrdili rovnako. Podľa žalovanej nie je pravda, že spoloční predkovia sú iba známi z malej obce. Sú rodina veľmi blízka, nakoľko stará mama p. B. a otec jej starej mamy M. A. boli súrodenci, ktorí žili v jednom rodinnom dome na gazdovstve I.. Poukázala na výpoveď M. A., ktorá uviedla, že rodina B. je jej najbližšia rodina a inú už ani nemá a celý život sa intenzívne stretávali. K tvrdeniam o nedostatku fotografií s darcom uviedla, že tento si neželá zverejňovanie fotografií. Ďalej poukázala na to, že jej profil je súkromný. Poprela, že darovacia zmluva by bol zastretý právny úkon, pričom uviedla, že finančná situácia jej rodiny nebola nikdy nadpriemerná, nie sú žiadni zbohatlíci a neraz museli čeliť aj situáciám. kedy mali nedostatok a práve v tomto období núdze im pán B. viackrát finančne pomohol. Tvrdenie, že ide o zastretý úkon je nepravdivé nakoľko jej finančná situácia nedovoľuje ani len kúpu novšieho automobilu a tak vlastní 20 ročný automobil. Stav jej financií je postačujúci akurát na výdavky spojené s chodom domácnosti, starostlivosťou o maloletú dcéru a bežnými poplatkami ako platením úveru a ďalších dvoch úverov, ktoré prešli na jej osobu po smrti. Z tvrdení žalobcu má dojem, že tento koná účelovo a žaloba, ktorú podal je len jeho nečestný pokus ako sa dostať k nehnuteľnostiam bezodplatne, nakoľko v prípade, že by mu pán B. ako podielovému spoluvlastníkovi ponúkol svoj spoluvlastnícky podiel, musel by zaplatiť čiastku, za ktorú by ho pán B. chcel prípadne predať, čo však nikdy nemienil. Žalovaná ďalej poprela, že by nebola riadnym hospodárom nehnuteľnosti.

4. Žalobca k písomnému vyjadreniu žalovanej repliku nepodal.

5. Na základe odvolania podaného včas stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 C.s.p.) Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) vec prejednal v medziach odvolania žalobcu (§ 380 ods. 1 C.s.p.), v rozsahu určenom ustanovením § 379 C.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario za použitia § 177 ods. 2 písm. c) C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Odvolací súd považoval napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne (a teda, že nebol dôvod vyhovieť žalobe v celom rozsahu), nestotožňuje sa však so všetkými dôvodmi, na ktorých súd prvej inštancie svoje rozhodnutie založil.

6. Odvolací sú sporové strany vyzval, aby sa v lehote 10 dní vyjadrili k možnému použitiu § 140 Občianskeho zákonníka v spojení s § 137 C.s.p. Sporové strany svoje právo nevyužili.

7. Podľa § 140 Občianskeho zákonníka ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

8. Podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované.

9. Podľa § 137 písm. b) C.s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

10. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Súd prvej inštancie napadnuté rozhodnutie založil na konštatovaní, že v danom prípade predkupné právo žalobcu porušené nebolo, nakoľko išlo o prevod podielu blízkej osobe podľa § 116 Občianskeho zákonníka. Za účelom zistenia, či ide o prevod blízkej osobe vykonal súd prvej inštancie rozsiahle a podrobné dokazovanie, ktorým mal preukázané, že žalovaná je blízkou osobou darcu.

12. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa v konaní domáhal nahradenia prejavu vôle žalovanej k darovacej zmluve, ktorú v žalobe špecifikoval, a to z dôvodu, že ako podielový spoluvlastník bol pri uzatvorení darovacej zmluvy medzi iným podielovým spoluvlastníkom ako darcom a žalovanou ako obdarovanou obídnený, a teda došlo k porušeniu jeho zákonného predkupného práva ako podielového spoluvlastníka. Žalovaná jeho výzve na prevod vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu (darovanie), ktorý nadobudla v dôsledku porušenia predkupného práva, nevyhovela. Uvedené skutkové zistenia považoval súd prvej inštancie za nesporné a odvolateľom neboli rozporované ani v odvolacom konaní.

13. Žalobca sa v konaní teda domáha, aby súd nahradil prejav vôle žalovanej, že ako darca uzatvára so žalobcom ako obdarovaným podľa ustanovenia § 528 a nasl. Občianskeho zákonníka darovaciu zmluvu, na základe ktorej žalovaná prevádza do vlastníctva žalobcu spoluvlastnícky podiel na pozemkoch vedených katastrálnym odborom Okresného úradu Turčianske Teplice, nachádzajúcich sa v katastrálnom území A., obec A., okres K. K., a to spoluvlastnícky podiel o veľkosti 3/4 na pozemkoch parcela registra „C“ parc. č. 561 o výmere 118.281 m², druh orná pôda, zapísanom na LV č.XXX (ďalej len ako „sporné nehnuteľnosti“ alebo „sporné pozemky“), a to v zmysle darovacej zmluvy tvoriacej súčasť rozhodnutia.

14. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia, obsahu spisu a vykonaného dokazovania okresným súdom dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie a vykonaným dokazovaním dospel k správnym skutkovým zisteniam ohľadne prevodu a existencie predkupného práva žalobcu. Odvolateľ ako dôvod nesprávnosti napadnutého rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a vec nesprávne právne posúdil. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav, pričom vykonal všetky dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Z uvedeného dôvodu odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, nakoľko nezistil dôvod pre zopakovanie alebo doplnenia dokazovania a nariadenie pojednávania nevyžadoval dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 C.s.p.), pričom na zmenu právneho posúdenia v súlade s § 382 C.s.p. sporové strany upozornil a vyzval ich na vyjadrenie sa k použitiu § 137 písm. b) C.s.p. v spojení s §140 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k uvedenému, aj s prihliadnutím na hospodárnosť konania odvolací súd skúmal vecnú správnosť rozhodnutia a dospel k záveru, že je na mieste napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť avšak s iných právnych dôvodov.

14. Odvolací súd konštatuje, že z ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, § 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov. Zároveň podľa ustanovenia § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak sa predkupné právo porušilo, môže sa oprávnený buď od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj, alebo mu zostane predkupné právo zachované. Podľa ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Ustanovenie § 140 Občianskeho zákonníka neobsahuje ďalšiu úpravu vecného predkupného práva, na tieto právne vzťahy je potrebné aplikovať právnu úpravu o predkupnom práve (§ 602 až 606 Občianskeho zákonníka). Občiansky zákonník nevyžaduje k predaju spoluvlastníckeho podielu súhlas ostatných spoluvlastníkov, vyžaduje rešpektovanie predkupného práva. Predkupné právo podielových spoluvlastníkov je založené zákonom (§ 140 Občianskeho zákonníka). V rámci predkupného práva má spoluvlastník právo kúpiť vec od iného spoluvlastníka, ak tento iný spoluvlastník chce svoj spoluvlastnícky podiel previesť. Právu oprávnenej osoby zodpovedá povinnosť zodpovednej osoby ponúknuť oprávnenej osobe vec (tu spoluvlastnícky podiel) ku kúpe. Zmluvná voľnosť podielového spoluvlastníka je obmedzená zo zákona predkupným právom. Je v súlade s judikatúrou, pokiaľ sa žalobca domáha vydania rozhodnutia, ktorým súd nahradí nedostatok prejavu vôle žalovaného, uzavrieť s ním kúpnu zmluvu, keď v petite žaloby (a vo výroku

rozsudku) by mal byť obsiahnutý text zmluvy vychádzajúci z rovnakých podmienok, ako sú v zmluve, na základe ktorej žalovaný vec (tu nehnuteľnosť - spoluvlastnícky podiel) nadobudol a ktorou bolo porušené predkupné právo. Právoplatnosťou rozsudku, ktorým je nahradený prejav vôle nadobúdateľa urobiť oprávnenému spoluvlastníkovi ponuku na predaj spoluvlastníckeho podielu, je treba považovať návrh na uzavretie zmluvy za perfektný (§ 43a ods. 2 Občianskeho zákonníka), t.j. že prejav vôle nadobúdateľa nahradený súdnym rozhodnutím došiel oprávnenému spoluvlastníkovi ako osobe, ktorej bol určený. Zmluva o kúpe podielu medzi nadobúdateľom a oprávneným spoluvlastníkom bude uzavretá, keď prijatie ponuky ku kúpe podielu (nahradené súdnym rozhodnutím) nadobudne účinnosť (§ 44 Občianskeho zákonníka), t. j. oprávnený spoluvlastník urobí včasné prehlásenie, že s ponukou súhlasí a vyjadrenie súhlasu s obsahom návrhu dôjde k nadobúdateľovi. Ustálená súdna prax dospela k záveru, že „Spoluvlastník, ktorý je oprávnený z predkupného práva (§ 140 Občianskeho zákonníka), má pri porušení povinností zo strany spoluvlastníka, ktorý je povinný z predkupného práva, na výber, či: a/ sa bude žalobou domáhať vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu zo spoluvlastníka na tretiu osobu (§ 40a Občianskeho zákonníka); jeho žaloba musí v takomto prípade smerovať voči všetkým účastníkom zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu, pri ktorej bolo porušené jeho predkupné právo, lebo tí sú pasívne legitimovaní, b/ sa bude domáhať voči nadobúdateľovi (tretej osobe ako singulárnemu právnenému nástupcovi pôvodného podielového spoluvlastníka), aby mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok, za ktorých ich kúpil od pôvodného podielového spoluvlastníka; ak nadobúdateľ jeho výzve nevyhoví, má oprávnený spoluvlastník právo domáhať sa na súde žalobou voči nadobúdateľovi, aby bol nahradený prejav vôle nadobúdateľa; žalobe vyhovujúce rozhodnutie súdu nahradí v tomto prípade chýbajúci zmluvný prejav nadobúdateľa (§ 161 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku), c/ sa uspokojí s tým, že mu zostáva predkupné právo, avšak už voči nadobúdateľovi. Zákon v uvedených ustanoveniach ponecháva oprávnenému spoluvlastníkovi voľbu, či vôbec, prípadne ktoré z týchto riešení zvolí.“ (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/122/2009 zo dňa 22.9.2010). Predkupné právo ostatní spoluvlastníci nemajú, pokiaľ ide o prevod blízkej osobe. Blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu (§ 116 Občianskeho zákonníka). Z citovaného ustanovenia vyplýva, že blízke osoby rozdeľujeme do dvoch skupín; prvou sú príbuzní v priamom rade, súrodenec a manžel, okrem tohto príbuzenstva žiadna iná podmienka (ako je u tomu pri druhej skupine) splnená byť nemusí. Iné osoby (ak je u nich zistený rodinný alebo obdobný pomer) bez ďalšieho blízkyimi osobami nie sú; k príbuzenskému pomeru (alebo obdobnému pomeru) sa musí pridržiť podmienka, že by tieto osoby ujmu utrpeli inou osobou, pociťovali dôvodne ako ujmu vlastnú.

15. K otázke, či sa prevod podľa ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka považuje aj bezodplatný prevod, sa vyslovil už Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp.zn. 1Cdo/102/2005 zo dňa 25.10.2005, keď konštatoval, že „Predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy“. Takýto výklad vykonaný odvolacím súdom považoval dovolací súd za vecne správny, zodpovedajúci systematickému, gramatickému a logickému výkladu ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka, ktoré pod pojmom prevod spoluvlastníckeho podielu zahŕňa ako odplatný, tak aj bezodplatný prevod.

16. Odvolací súd konštatuje, že vlastníctvo je právnym poriadkom ustanovená možnosť vlastníka vec držať, vec užívať a požívať, prípadne s ňou disponovať podľa vlastného uváženia, ale v medziach zákona. Vec môže byť vo vlastníctve viacerých vlastníkov (spoluvlastníctvo); podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva spoločnej veci. Predkupným právom je právo osoby oprávnenej (tu podielového spoluvlastníka) požadovať, aby mu pri prevode bola vec najprv ponúknutá na predaj. Účelom predkupného práva je zabrániť vstupu tretej (novej)

osoby do spoluvlastníckeho vzťahu, zachovanie rovnakého okruhu spoluvlastníkov, zachovanie výšky podielov jednotlivých podielových spoluvlastníkov; prípadne môže byť účelom znižovanie okruhu podielových spoluvlastníkov. S podielovým spoluvlastníctvom je totiž spojené aj spoločné rozhodovanie podielových spoluvlastníkov o veci; podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoločnej veci.

17. So spoluvlastníctvom je v posudzovanom prípade spojený konflikt dvoch práv, a to práva podielového spoluvlastníka na dispozíciu s predmetom jeho vlastníckeho práva a predkupným právom podielového spoluvlastníctva. Je potrebné zdôrazniť, že aj keď je vlastnícke právo absolútnym právom

a pôsobí erga omnes, je zároveň určitým spôsobom obmedzené; výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesie byť v rozpore s dobrými mravmi; vlastnícke práva všetkých subjektov sú rovnocenné; výkonom svojho vlastníckeho práva nesmie vlastník veci narušiť pokojný výkon vlastníckeho práva iného. Vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv (§ 127 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka). Naproti tomu podielového spoluvlastníctvo je v porovnaní s vlastníckym právom navyše obmedzené práve existenciou spoluvlastníckych podielov; podieľanie sa na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoločnej veci vyjadruje podiel. Oproti oprávneniam vlastníka samostatne rozhodovať o veci Občiansky zákonník (tu ustanovenie § 139 ods.2) v prípade podielového spoluvlastníctva ustanovuje oprávnenie podielových spoluvlastníkov rozhodovať väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov; v prípade nedohody rozhodne na návrh podielového spoluvlastníka súd. Zákonným ustanovením (§ 140 Občianskeho zákonníka) je obmedzené aj dispozičné právo podielového spoluvlastníka; ak sa podielový spoluvlastník rozhodne svoj spoluvlastnícky podiel previesť, majú spoluvlastníci predkupné právo. Ponuková povinnosť je uložená podielovému spoluvlastníkovi, ktorý spoluvlastnícky podiel prevádza; oprávnený spoluvlastník predkupné právo môže, a nemusí využiť.

18. Súd prvej inštancie rozhodoval o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd nahradil prejav vôle žalovanej ako darcu s ním uzatvoriť darovaciu zmluvu na predmetné nehnuteľnosti, ktoré mala nadobudnúť v dôsledku obídienia predkupného práva žalobcu ako podielového spoluvlastníka. Z vyššie uvedeného vyplýva názor odvolacieho súdu, že nároky obídenému podielovému spoluvlastníkovi patria aj v prípade, ak právnym úkonom, ktorým došlo k prevodu spoluvlastníckeho podielu, je darovacia zmluva.

19. Odvolací súd konštatuje, že je zásadne rozdielny charakter kúpnej a darovacej zmluvy, a to v podobe odplatnosti (kúpna zmluva) a bezodplatnosti (darovacia zmluva). Skutočnosť, že podielového spoluvlastníka možno nútiť, aby uzatvoril kúpnu zmluvu, keď mieni nehnuteľnosti darovať a zároveň, že darca môže byť vo vzťahu k prevodu vlastníctva darovaním motivovaný aj vzťahom k obdarovanému (bez toho, aby išlo o osoby blízke) a zároveň aj prihliadal na zákonnú dikciu ustanovenia § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka (oprávnený sa môže od nadobúdateľa domáhať, aby mu vec ponúkol na predaj). Vyhodnotením vzájomných súvislostí odvolací súd dospel k názoru, že v prípade, ak namietaným právnym úkonom je darovacia zmluva, triada oprávnení obídeného spoluvlastníka ustálená v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/122/2009 zo dňa 22.9.2010 neplatí bez výhrad; v prípade darovacej zmluvy môže obídený spoluvlastník zvoliť, či sa bude domáhať vyslovenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu (darovacej zmluvy), či sa uspokojí so zachovaním predkupného práva voči nadobúdateľovi spoluvlastníckeho podielu, resp. či sa bude domáhať voči nadobúdateľovi, aby mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok, a teda nahradenia prejavu vôle. Avšak obdarovaného nemožno nútiť k uzavretiu darovacej zmluvy (keďže ide o predkupné právo) ale nahradenia prejavu vôle na uzavretie kúpnej zmluvy za obvyklú cenu spoluvlastníckeho podielu. Preto žaloba o nahradenie prejavu vôle na uzavretie darovacej zmluvy nie je prípustná (§ 137 písm. b) C.s.p.), nakoľko žalobcovi takéto oprávnenie zo zákona nevyplýva, tj. zákon takéto oprávnenie žalobcovi ako opomenutému spoluvlastníkovi nepriznáva. Odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti aj na obdobné závery vyslovené Krajským súdom v Banskej Bystrici v uznesení č.k. 15Co/42/2020-234 zo dňa 17. februára 2021, ktoré si osvojil. Odvolací súd je toho názoru, že iba vyššie uvedeným výkladom možno dospieť k zhode medzi ochranou vlastníckeho práva prevodcu, predkupného práva podielového spoluvlastníka, dikcii ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka (predkupné právo pri prechode vlastníctva - darovacia zmluva nie je pri uplatnení predkupného práva vylúčená) a ustanovenia § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka (ponúknuť vec na predaj).

20. Predkupné právo podielového spoluvlastníka sa uplatňuje aj pri prevode spoluvlastníckeho podielu na základe darovacej zmluvy, pričom však obídený podielový spoluvlastník sa v prípade darovacej zmluvy má na výber tri možnosti: a) domáhať sa neplatnosti, b) zachovať si svoje predkupné právo, c) domáhať sa, aby mu nadobúdateľ ponúkol spoluvlastnícky podiel, resp. aby súd nahradil prejav vôle na uzavretie kúpnej zmluvy za obvyklú cenu spoluvlastníckeho podielu. Nemá však podľa zákona právo domáhať sa, aby súd uložil povinnosť obdarovanému uzatvoriť darovaciu zmluvu, alebo nahradiť jeho prejav vôle na darovacej zmluve.

21. Žalobca sa však domáhal uloženia povinnosti žalovanej uzatvoriť darovaciu zmluvu, pričom takáto žaloba nie je podľa názoru odvolacieho súdu možná a je ju potrebné zamietnuť, nakoľko Občiansky zákonník v § 140 výslovne hovorí o predkupnom práve a nie o inom práve, pod ktoré by bolo možné subsumovať aj darovanie. Odvolací súd zdôrazňuje, že aj v druhej vete § 140 Občianskeho zákonníka sa hovorí o vykúpení podielov a nie o nadobudnutí, prípadne darovaní. Možno uzavrieť, že tak ako zákonodarcu použil na začiatku uvedeného § 140 Občianskeho zákonníka pojem prevod (pod ktorý možno subsumovať všetky scudzovacie zmluvy - kúpnu, darovaciu, zámennú), tak v nasledujúcom texte použil pojem predkupné právo, čím obmedzil možnosť žiadať žalobcu vec na predaj, a nie aj na darovanie za rovnakých podmienok. Tu si je potrebné uvedomiť zásadný rozdiel v odplatnosti kúpnej a darovacej zmluvy. Darovacou zmluvou chce niekto na úkor svojho majetku rozšíriť majetok iného a pri kúpnej zmluve nadobúda zväčšia riadny ekvivalent v podobe peňazí. Preto nemožno pri predkupnom práve žiadať uzavrieť od žalovanej darovaciu zmluvu, nakoľko takto by bol rozšírený majetok žalobcu, a to bezodplatne na úkor pôvodného darcu a obdarovaného, čo tento nikdy nezamýšľal. A teda jedinou možnosťou bolo žalovať porušenie predkupného práva, ak chcel žalobca dosiahnuť nadobudnutie sporných spoluvlastníckych podielov tak, že tieto by mu boli ponúknuté za cenu obvyklú, aby v prípade jeho úspechu, mohol takto získané finančné prostriedky darca darovať podľa svojej vôle.

22. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne a odvolanie žalobcu a dôvody v ňom uvedené neboli spôsobilé privodiť zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd tak postupom podľa ustanovenia § 387 ods.1 C.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu zamietol a závislom výroku o nároku na náhradu trov konania ako vecne správny potvrdil. Pri rozhodovaní o trovách konania súd prvej inštancie správne rozhodol podľa zásady úspechu v spore a nároku na náhradu trov konania priznal v plnom rozsahu úspešnému žalovanému.

23. Záverom odvolací súd k odvolacím námietkam žalobcu uvádza, že ak by bola žaloba prípustná, tak ani v tom prípade by tieto neboli dôvodné. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie riadne vysporiadal so zistením, či žalovaná je blízkou osobou darcu a za účelom preverenia týchto skutočností vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré potvrdzuje správnosť jeho záverov v tejto časti. Ak by odvolací súd bol stotožnený s potrebou skúmania otázky, či žalovaná bola blízkou osobou, tak by sa na podklade zisteného stavu stotožnil so závermi súdu prvej inštancie v súlade s § 387 ods. 2 C.s.p., nakoľko v konaní bol jednoznačne preukázaný blízky vzťah darcu a žalovanej. Neobstála by ani námietka, že súd sa nevysporiadal s pociťovaním ujmy obdarovanej (darcu) ako ujmy vlastnej, nakoľko z obsahu prejavov dotknutých osôb ako aj celého konania jednoznačne plynie, že táto podmienka blízkej osoby bola splnená. Vo vzťahu k odvolacej námietke o simulovaní právneho úkonu odvolací súd konštatuje, že žalobca v tejto časti okrem svojich domnienok nepredložil také dôkazy, ktorý by jeho tvrdenia vierohodne preukazovali, a preto aj táto námietka nemôže byť (nemohla by byť) dôvodná. Rozhodnutie o zastretom právnom úkone nemožno založiť na dohadoch a tvrdeniach jednej zo sporových strán, aj keď tieto sa môžu byť zdanlivo dôvodné, zvlášť ak ich protistrana poprela a žiaden vecný dôkaz tieto dohady nepreukazuje. Na uvedenom závere nemôže nič zmeniť ani prípadná existencia viac ako 23 rokov starej pohľadávky voči darcovi, ktorá nebola judikovaná. Odhliadnuc od uvedeného, pre účely úspechu v tomto spore je táto odvolacia námietka irelevantná a nemôže viesť k úspechu žalobcu v prejednávanej veci z dôvodu, že ak by aj bola preukázaná uvedená skutočnosť, tak dôsledkom by nemohlo byť uloženie povinnosti uzavrieť darovaciu zmluvu, ale kúpnu zmluvu, lebo tento zastretý úkon mala podľa žalobcu nahradiť. K uzavretiu kúpnej zmluvy však žaloba nesmerovala. Rovnako tak pre účely tohto konania je irelevantná otázka hospodárenia s vecou, nakoľko táto môže byť dôvodnou pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva (prípadne v inom konaní), avšak nie v konaní o porušení predkupného práva.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v rozsahu 100 %. Ani odvolací súd nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 C.s.p.), pre ktoré by výnimočne nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C.s.p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 C.s.p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C.sp.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C.s.p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 C.s.p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C.s.p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa

predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C.sp.).